PATVIRTINTA
Druskininkų Mikalojaus Konstantino
Čiurlionio meno mokyklos direktoriaus
2026 m. spalio 9 d. įsakymu Nr. V1-124

Druskininkų Mikalojaus Konstantino Čiurlionio meno mokykla

SOLINIO DAINAVIMO DALYKO PROGRAMA

2026 - 2027 M. M.

PROGRAMĄ PARENGĖ MOKYTOJOS:

VILIJA MIEŠČIONAITIENĖ,
GRAŽINA VOSYLIENĖ,
INGA VAGNORIŪTĖ

ĮVADAS

Dainavimas - tai mokslas, ir tik įsigilinus į žmogaus balso aparato ir kvėpavimo mechanizmo darbą, studijuojant pasaulinę metodinę literatūrą (balso formavimo ir dainavimo technikos klausimais) ir dirbant praktiškai su jaunais dainininkais, susiformuoja metodinės dainavimo pedagogo pažiūros į vokalo pedagogiką, o ne kiekvieno pedagogo subjektyvią veiklą. Praktinis darbas su vaikais, paaugliais ar jaunuoliais dainavimo pedagogui padeda tobulėti, išugdo jo vokalinės klausos, intuicijos, nuovokos kokybę.

Solinio dainavimo (antro instrumento ar neformalaus ugdymo) dalyko programa sudaryta vadovaujantis Druskininkų M.K.Čiurlionio meno mokyklos ugdymo planu, Vaikų muzikos mokyklos solinio dainavimo programomis ir formalųjį švietimą papildančio pradinio ir pagrindinio muzikinio ugdymo programos rengimo rekomendacijomis.

Antrasis muzikos instrumentas yra pasirenkamas (neprivalomas) dalykas. Mokiniai gali rinktis mokykloje dėstomo muzikos instrumento dalyką ar dainavimą. Pradinio muzikinio ugdymo programos mokiniams antrasis muzikos instrumentas – solinis dainavimas neskiriamas. Ypatingai gabiems mokiniams antrasis muzikos instrumentas – solinis dainavimas gali būti skiriamas nuo pradinio muzikinio ugdymo programos antros klasės.

Programos paskirtis – pateikti pagrindinius solinio dainavimo dalyko mokymo(si) tikslus bei uždavinius, numatyti pagrindines jų įgyvendinimo gaires, vertinimo principus, užtikrinti ugdymo(si) turinio kokybę.

Programos principai:

Individualizavimo – orientacija į mokinį, jo pasiekimus ir mokymosi ypatumus, individualią gabumų raidą.

Kūrybingumo ir iniciatyvumo – mokinių kūrybinio mąstymo ugdymas, atsakomybės už savo mokymąsi prisiėmimas.

Programos dalys:

- Antras instrumentas: 1 – 4 mokymo(si) metai: 34 val. per metus.
- Neformalus ugdymas: 4 metai, 17 – 34 val. per metus (pasirinktinai).

SOLINIO DAINAVIMO DALYKO NUOSTATOS

Solinis dainavimas – muzikinio ugdymo programos kintamasis branduolio dalykas, neformalaus ugdymo pasirenkamasis dalykas. Pradinio muzikinio ugdymo programos mokiniams antrasis muzikos instrumentas – solinis dainavimas neskiriamas. Ypatingai gabiems mokiniams antrasis muzikos instrumentas – solinis dainavimas gali būti skiriamas nuo pradinio muzikinio ugdymo programos antros klasės. Pagrindinio muzikinio ugdymo programos mokiniams antrasis muzikos instrumentas, dainavimas – neprivalomas, gali būti skiriamas nuo pirmos pagrindinio muzikinio ugdymo programos klasės (IV kl.), atsižvelgus į mokinių pageidavimus bei mokyklos galimybes.

Dalyko paskirtis – suteikti, ugdyti pradinius vokalinio muzikavimo įgūdžius, juos tobulinti, atskleisti mokinių individualius vokalinius gebėjimus ir gebėti juos pritaikyti socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

Tikslas – ugdyti vokalinius muzikavimo įgūdžius, artistiškumą, komunikabilumą, plėtoti muzikos suvokimą.

Dalyko uždaviniai:

- supažindinti su balso aparatu, balso tipais ir savybėmis, garso formavimo, kvėpavimo būdais;
- suteikti pradinių vokalinių žinių, ugdyti ir tobulinti kvėpavimo, dainavimo, dikcijos, taisyklingos laikysenos įgūdžius;
- ugdyti vokalinius ir bendruosius muzikavimo gebėjimus, artistiškumą;
- skatinti mokinių iniciatyvą ir kūrybiškumą;
- skatinti muzikinę raišką socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

Metodinės nuostatos:

- dalyko mokoma(si) 0,5 – 1 val. per savaitę;
- dalyko pamokos vyksta individualaus mokymo(si) forma;
- dalyku lavinama muzikinė klausa, muzikinė atmintis, dikcija, intonacijos, ritmo pojūtis, vokaliniai gebėjimai, saviraiška;
- mokymo turinys parenkamas atsižvelgiant į kiekvieno mokinio individualius gebėjimus bei poreikius.

I – ieji mokymo(si) metai (17 - 34 val.)

I pusmetis

Supažindinimas su:

- balso aparatu;
- balso tipais ir savybėmis (tembras, diapazonas);
- garso išgavimo būdais;
- kvėpavimo būdais;
- rezonatoriais;
- garso ataka ir atrama;
- balso priežiūra ir higiena.

Mokymą siūloma pradėti nuo įvairių kvėpavimo lavinimo ir taisyklingo garso formavimo pratimų, atsižvelgiant į mokinio esamus gebėjimus, balso specifiką bei amžių. Pratimų ir kūrinių diapazonas turėtų būti ribotas, nes vaiko balso diapazonas priklauso nuo amžiaus ir balso duomenų, todėl mokytojas turi labai individualiai spręsti šiuos uždavinius. Formuojama taisyklinga laikysena dainuojant.

I pusmečio pabaigoje įskaitai mokiniai padainuoja 1 nesudėtingą kūrinį.

II pusmetis

Toliau lavinamas taisyklingas kvėpavimas, garso formavimas, dikcija. Tam naudojami įvairūs kvėpavimo, prasidainavimo, dikcijos pratimai. Tobulinami pradiniai vokaliniai įgūdžiai. Daugiau dėmesio skiriama išraiškingam dainų atlikimui, taisyklingai laikysenai.

II pusmečio pabaigoje mokiniai atsiskaito 2 skirtingo charakterio dainas.

Neformalaus ugdymo mokinio pusmečio pasiekimus vertina dalyko mokytojas.

II – ieji mokymo(si) metai (17 - 34 val.)

Tolesnis jau įgytų bei naujų, sudėtingesnių vokalinių įgūdžių lavinimas. Tęsiamas muzikinės klausos, atminties, kvėpavimo, ritmo, dikcijos įgūdžių lavinimas. Parenkami sudėtingesni kvėpavimo, balso lavinimo pratimai. Daug dėmesio skiriama išraiškingam dainų atlikimui, saviraiškai, taisyklingai laikysenai, dalyvavimui socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

Kiekvieno pusmečio pabaigoje mokinys atsiskaito po 2 skirtingo charakterio kūrinius.

Neformalaus ugdymo mokinio pusmečio pasiekimus vertina dalyko mokytojas.

III – ieji mokymo(si) metai (17 - 34 val.)

Įtvirtinami pradiniai dainavimo, sceninės kultūros įgūdžiai. Nuolatinis klausos kontrolės ir vidinės klausos ugdymas. Meninės išraiškos ir artistiškumo tobulinimas. Sudėtingesnių melodijų ir dinaminių niuansų įsisavinimas, išraiškingas dainų atlikimas.

Kiekvieną pusmetį mokinys atsiskaito po 2 skirtingo charakterio kūrinius.

Neformalaus ugdymo mokinio pusmečio pasiekimus vertina dalyko mokytojas.

IV – ieji mokymo(si) metai (17 – 34 val.)

Į šį etapą mokinys ateina jau turėdamas taisyklingo kvėpavimo ir balso lavinimo tam tikrus įgūdžius, kuriuos pedagogas toliau formuoja, įvesdamas vis sudėtingesnes užduotis. Baigiamojoje klasėje reikia įtvirtinti jau visus vokalinio meno įgūdžius. Mokytojas turi labai atidžiai parinkti baigiamųjų egzaminų programą, kuri padėtų atsiskleisti geriausioms mokinių balso savybėms ir parodytų mokinio meninę individualybę.

I – ą pusmetį mokinys atsiskaito 2 skirtingo charakterio kūrinius.

Neformalaus ugdymo mokinio I pusmečio pasiekimus vertina dalyko mokytojas.

Baigiamajame egzamine atliekamos 1 - 2 dainos. pasirinktinai.

Baigus 4 metų solinio dainavimo neformaliojo ugdymo programą – akademinis koncertas, kuriame privaloma atlikti 1 – 2 skirtingo charakterio dainas.

1. **Atliekamų kūrinių skaičius per metus:**

Mokymo(si) metai	**I pusmečio programa**	**II pusmečio programa**	**Viso**
I – ieji metai	1 nesudėtinga daina	2 skirtingo charakterio dainos	2-3 skirtingo charakterio dainos
II - ieji metai	2 skirtingo charakterio dainos	2 skirtingo charakterio dainos	4 skirtingo charakterio dainos
III – ieji metai	2 skirtingo charakterio dainos	2 skirtingo charakterio dainos	4 skirtingo charakterio dainos
IV – ieji metai	2 skirtingo charakterio dainos	1 -2 dainos pasirinktinai	3 - 4 skirtingo charakterio dainos

2. **Gebėjimai, žinios ir supratimas:**

1. Veiklos sritis - solinio dainavimo technikos lavinimas	
Nuostata – įgyti vokalinio muzikavimo patirties	
Esminis gebėjimas – atlikti solinio dainavimo repertuaro kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Formuoti taisyklingą kvėpavimą ir tobulinti vokalinius įgūdžius.	1.1.1. Pademonstruoti taisyklingo kvėpavimo ir garso formavimo ypatumus ir garso išgavimo būdus
1.2. Dainuojant taisyklingai atlikti muzikos kalbos elementus.	1.2.1. Pažinti ir nusakyti muzikos kalbos elementus ir išraiškos priemones
1. Veiklos sritis - solinių kūrinių interpretavimas	
Nuostata – atskleisti kūrinio interpretacinį sumanymą	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas

2.1. Stilingai atlikti muzikos kūrinį.	2.1.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, stiliaus ir žanro ypatumus
2.2. Perteikti muzikos kūrinio charakterį.	2.2.1. Apibūdinti kūrinio nuotaiką, dinamiką
3. Veiklos sritis - atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje	
Esminis gebėjimas – parengti koncertinę programą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Kultūringai elgtis scenoje.	3.1.1. Suvokti atlikėjo sceninio elgesio taisykles
3.2. Dalyvauti mokyklos muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Koncertuoti mokykloje, mieste; 3.2.2. žinoti sceninės kultūros reikalavimus.
3.3. Pritaikyti dainavimo įgūdžius kitose srityse.	3.3.1. Nurodyti, kurioms pamokoms pasiruošti padeda dainavimas

KOMPETENCIJŲ UGDYMAS

Mokantis pagal programą ugdomos mokinių kompetencijos:

1. **socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos** – muzikuodami pavieniui ir grupėje mokiniai mokosi bendrauti, bendradarbiauti, konstruktyviai spręsti konfliktus, įveikti iškylančius iššūkius, siekti asmeninių ir bendrų tikslų, ugdosi savivertę, empatiškumą ir savitvardą, įveikti scenos baimę. Mokiniai stiprina taisyklingos laikysenos, kvėpavimo įgūdžius, mokosi saugiai elgtis patys ir saugoti kitus; ugdosi komunikavimo, bendradarbiavimo, iniciatyvumo, veiklos ir refleksijos gebėjimus, reikalingus iššūkiams įveikti ir realioms problemoms spręsti, savęs pažinimo ir tolesnio mokymosi krypties pasirinkimo gebėjimus;
2. **kultūrinė** – atlikdami įvairių stilių, žanrų, regionų muziką mokiniai įgyja kultūrinio išprusimo, raiškos ir sąmoningumo pradmenis; puoselėja mokyklos tradicijas, idėjas ir pozityvias vertybines nuostatas, tampa aktyviais Lietuvos kultūrinio gyvenimo dalyviais;
3. **kūrybiškumo** – mokydamiesi interpretuoti muzikos kūrinius mokiniai tyrinėja juos, siūlo idėjas dėl jo atlikimo, kritiškai jas vertina, pristato ir dalinasi kūrybos rezultatais, įsivertina;
4. **pilietiškumo** – dalyvaudami valstybei svarbiuose renginiuose, atlikdami lietuvišką muziką ugdosi pilietinį tapatumą;
5. **pažinimo** – įgyja skirtingų muzikos mokymosi strategijų patirties, muzikinio raštingumo pagrindus, plėtoja sąvokų žodyną, mokosi planuoti laiką, kritiškai analizuoti savo mokymąsi ir įsivertinti pasiekimus. Ugdomi pažintiniai (loginio, intuityviojo, kūrybinio, kritinio mąstymo) ir sudėtingesnėmis procedūromis grindžiami praktiniai (žinių taikymo, veiklos būdų, priemonių naudojimo) gebėjimai.

PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMO TVARKA IR METODAI

Programos dalyvių pažangos vertinimą ugdymo procese sudaro vienas kitą sąlygojantys formuojamasis, kaupiamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimo tipai.

Formuojamasis vertinimas atliekamas nuolat bendradarbiaujant mokytojui ir mokiniui. Siekiama pastiprinti daromą pažangą, skatinti mokinį analizuoti savo pasiekimus ir kelti ugdymosi motyvaciją.

Kaupiamasis vertinimas naudojamas siekiant sukaupti informaciją apie mokinio pasiekimus ir mokymosi aplinkybes. Kaupiamojo vertinimo rodikliai: pasirengimas pamokai, aktyvumas pamokoje, gebėjimas refleksuoti, savarankiškumas, aktyvumas, motyvacija. Galimos kitos vertinimo formos: dalyvavimas koncertuose ir kt.

Diagnostinis vertinimas vykdomas siekiant išsiaiškinti mokinio tam tikro ugdymosi laikotarpio pasiekimus ir pažangą. Mokinių pasiekimai vertinami pamokos arba atsiskaitymo metu. Vertinimo rezultatai apibendrinami pusmečio ar metiniu pažymiu, kuris rašomas sumuojant visus pusmečio eigoje gautus pažymius, o metinis rašomas sumuojant I ir II pusmečių pažymius.

Programą baigus vykdomas apibendrinamasis vertinimas. Apibendrinamojo vertinimo forma - akademinis koncertas (egzaminas).

Diagnostiniam ir apibendrinamajam vertinimui taikoma dešimties balų vertinimo sistema.

Neformalaus ugdymo programos mokinių pasiekimai I ir II pusmetį vertinami įskaita (įsk.). Metinis įvertinimas taip pat – įskaita (įsk.). Baigus 4 metų solinio dainavimo neformaliojo ugdymo programą – akademinis koncertas, kuriame mokiniai vertinami pažymiu 10 balų sistemoje.

Vertinimas 10 balų sistemoje (akademiniame koncerte/perklausoje):

	Vertinimo kriterijai
1.	Intonavimas
2.	Kvėpavimas
3.	Dikcija
4.	Garso kokybė
5.	Kūrinio charakterio pojūtis
6.	Tiksli ritmika
7.	Pastovaus tempo išlaikymas
8.	Ansambliškumo pojūtis (su koncertmeisteriu)
9.	Psichologinis nusiteikimas
10.	Kontaktas su žiūrovu (šiuo atveju - komisija)

Mokinių pažanga ir pasiekimai vertinami vadovaujantis Druskininkų M. K. Čiurlionio meno mokyklos „Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašu“.

Rekomenduotina literatūra:

1. N. Mameniškienė. „Balso formavimo metodas“, Vilnius: 1996 m.;
2. J. Indra. „Aš išdainavau“, Vilnius: 1965 m.;
3. „Aš netikiu daina“, Vilnius: 1961 m.;
4 .„TVR dainos“ (Kalba Vilnius 1985 m.);
5. A. Masiokienė. „Tėvynei – gimtai – žemei“, UAB Rašteka;
6. A.Arensky. „Childrens Songs“, London Wit 3LJ, UK;
7. G. Panovka. „Dainavimo mokykla“ (24 vokalizai), Maskva: 1958 m.;
8. „Dainavimo pratimai“, Vilnius: 1989 m.;
9. O. Bogdanovas. „Čiulbėk, lakštute“, Panevėžys: 2006 m.;
10. Pr. Tamošaitis. „Kai uždainuoju“, liet. l. dainos, Vilnius: 1987 m.;
11. J. Bašinskas. „Teka upelė“, 1978 m.;
12. A. Garmutė. „Vaikystės upė“, Kaunas: 1996 m.;
13. I. Stragis. „Lakštingala“, Šiauliai: 1999 m.;
14. J. Karosas. „Pajūrio aidai“, 1972 m.;
15. E. Milkovič. „Vokalinis pedagoginis repertuaras“, I dalis, Maskva: 1962 m.;
16. J. Rodrigo. „12 Spanich Songs“, London, 1959 m.;
17. K. V. Banaitis. Liet. l. dainos, Vilnius: 1993 m.;
18. A. Raudonikis. „Kur balti keliai“, Vilnius: 1992 m.;
20. V. Baumilas. „Kai žiedais lyja“, Vilnius: 1978 m.;
21. B. Balakauskienė. „Svajonių lietūs“, Šiauliai: 2001 m.;
22. A. Žilys. „Dainelės pradžia“, Vilnius: 1999 m.;
23. St. Šimkus. „Plaukia sau laivelis“, Vilnius: 1961 m.;
24. V. Zaborienė „Vokalinės pratybos“;
25. V. Udelcovienė. „O aš tau pasaką seku“, Šiauliai: 2002;
26. www.youtube.lt

Mokytojai pasilieka teisę koreguoti programą mokslo metų eigoje (pvz.: dėl mokinių ar mokytojų ligos, šalčių, gripo epidemijos, COVID - 19 ir kt.).

Aprobuota teorinių ir vokalinių dalykų mokytojų metodinės grupės posėdyje
2026 m. rugpjūčio 24 d.